

גליון מס' 243

שבת מטו"מ תשפ"ו

אומ שניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

פנינים משלחן מלכים

"לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" (ל, ג)

עניין של חינוך

"לא יחל דברו ככל היוצא
מפיו יעשה" (ל, ג)

**מעשה שהיה אצל
הרה"ק מקלויזנבורג
צוק"ל בעל השפע חיים,
שפעם בא אליו איש אחד
שהיה חשוך בנים וביקש
את ברכתו. נענה הרבי
ואמר: הרי כבר היו
ניסים לעולמים, וכבר
נודע בעולם על אנשים
שנפקדו אחרי ט"ז שנים
וכעבור כ"ב שנה. מדבריו
של הרבי לא נפל דבר
ארצה, ובמלאות ט"ז
שנים מנישואיו, נולד
לאותו אדם בן, ובמלאות
כ"ב שנה שוב נפקד בזרע
של קיימא, ויהי לנס.
וכדברי המגיד מקוז'ניץ,
כי איש צדיק לא יהיו
דבריו חולין, אלא כל
היוצא מפיו יעשה, למשל
שיאמר בפיו לאחד בנים
ולאחד חיים או מזוני, כן
יעשה המלך ברוך הוא,
בסוד "ותגזור אומר ויקם
לך", ואפילו דיבור קל
שיצא מפיו לא נפל
ארצה.**

האריז"ל (ליקוטי תורה פ' עקב) כותב, רמז גדול יש כאן בפסוק זה, "לא יחל דברו", לא יעשה דיבורו חולין וזול, אלא ייקר כל דיבור שיוצא מפיו, שכל דיבור פועל גדולות ונצורות בעולמות עליונים, לטוב או למוטב. אם דיבורו טובים וטהורים, משפיע רוחניות וקדושה, בורא בהם סגורים, ואם ח"ו דיבוריו רעים ואסורים, נברא מלאך רע ומשחית המקטרג עליו תמיד. זהו שנאמר "ככל היוצא מפיו" למטה "יעשה" למעלה!

אנו צריכים לשמור על הפה, אפשר לנקוט בלשונות המשתמעות לשתי פנים, אבל חס ושלום לא להוציא את המילה עצמה מהפה. שפתיים הם דבר קדוש, ומילים היוצאות מהפה עלולות לגרום אדם צרות ויסורים, לא עלינו. תוספת על דברים אלו **כתוב בספר "חומת אנך" למרן החיד"א זצ"ל:** ואל תתמה איך הדיבור כאן פועל גדולות נצורות במרום, שהדבר נראה לעינינו בין שבחבית, שאפילו הוא סגור וחתום בתוך החבית, מתחיל הוא להתנענע בזמן שדורכים ענבים בחוץ, אף שהגת רחוקה מאוד. כך גם הדיבור בעולם הזה אשר פועל מיד במקומות גבוהים ורחוקים. והרמז מצוי במאמר - ל"א יחל דברו כ"ל היוצא - ראשי תיבות עם הכולל הם בגימטריא יין. רמז לנו הכתוב שאם האדם ישמור לשונו מדברים בטלים ודיבורים אסורים, אזי כל אשר יבקש מה' יתברך יתקבל וכאשר י"א יחל דברו - לא יעשה דבריו חולין, ויקדש פיו ולשונו, הרי יכ"ל היוצא מפיו, הקב"ה יעשה'.

סיפר רבי אהרן טויסיג שליט"א: יום אחד ביקר נדיב בתלמוד תורה דושינסקי בירושלים, ושמע שמעולם לא נערך טיול לילדי התלמוד תורה בגלל ההוצאות הכרוכות בכך, ומיד תרם את ההוצאות לטיול ליקב בראשון לציון. אחרי הסיוע ביקב, שאל מנהל היקב את הילדים אם יש למישהו שאלות. אני הייתי אחד מהילדים שהשתתפו בטיול, ושאלתיו אם מוכרת לו התופעה שכאשר דורכים את הענבים מתנועע היין שבחבית. מנהל היקב התרגש מאד וקרא בקול, מהיכן אתה יודע מהתופעה הזו?! אמרתי לו שכך כתב החיד"א, רב גדול שחי לפני כמאתיים שנה וחיבר הרבה ספרים בכל מקצועות התורה. ענה המנהל, שבכל שנה בחודשי סוף הקיץ כאשר היין החדש תוסס, אנו מזהים תסיסה במיכלי הענק שבהם מאוכסן יין משנים קודמות, והיתה זה תעלומה שכבר שנים אנו מנסים לתהות על קנקנה, ואתה אומר שהתופעה מוכרת וידועה משנים קודמות?! אמרתי לו שכך עשה הבורא יתברך, כדי שנדע שהדיבורים שמדברים פה פועלים במקומות אחרים. המנהל התרגש מהמידע, והורה להעניק לכל ילד מילדי התלמוד תורה שני בקבוקי יין.

(הגדה של פסח, מקרבן לתורה)

בברכת שבת שלום מערכת לב ארי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן רבנו

רבי אברהם

חיים נאה

זצ"ל זיע"א

(כ' תמוז תשי"ד)

הגאון הרב אברהם חיים נאה זצ"ל נולד בחודש אייר ה'תר"ץ בחברון לאביו: ר' מנחם מנדל (מראשי חסידי חב"ד בארץ ישראל). ולאיימו: מרת מוסא ע"ה. בגיל 11 נכנס ללמוד בישיבת 'מגן אבות' בחברון שבראשותו של אביו. שנה לאחר מכן נבחן על בע"פ על מסכתות יבמות, חולין ונדה עם פירושי התוספות והוכתר ע"י גדולי העיר כ'העילוי של חברון'. בשנת ה'תרס"ה עברה המשפחה לגור בירושלים ורבינו למד בישיבת 'אוהל משה' ובהמשך בישיבת 'תורת חיים'. בשנת ה'תרע"א, בעודו בן 21, עזב את הארץ על מנת לאסוף כספים לטובת עניי הארץ והגיע אל בוכארה הרחוקה, שם לימד אותם תורה. לאחר שנתיים שב לארץ. באותו הזמן פרצה מלחמת העולם הראשונה ועובדת היותו אזרח רוסי גורש למצרים, שם הגיע לאלכסנדריה. שם הקים את ישיבת 'ארץ ישראל' בה למדו כ- 200 בחורים ואברכים מהגולים למצרים תוך כדי שהוא דאג לקיומם ופרנסתם יחד עם רעייתו שבישלה ודאגה לצרכיהם במסירות. בתום המלחמה חזר לירושלים והתמנה לסופר בבית הדין של העדה החרדית בירושלים. במשך שימש גם כחבר בבית הדין של העדה החרדית. שימש כרבה של שכונת הבוכרים בירושלים והיה אהוב ונערץ על תושביה. מראשי כולל חב"ד וממקימי ישיבת 'תורת אמת' של חסידות חב"ד. היה תלמיד קרוב של שלושת האדמו"רים האחרונים של חב"ד. כונן את ועד הרבנים של 'אגודת ישראל' בירושלים. חייו חיי צער ויסורים היו מנת חלקו. העניין שהקנה לו את פרסומו הגדול הוא שיטתו ההלכתית בעניין מידות ושיעורי תורה שהוכיח אותם עם ראיות מדברי הראשונים והאחרונים. רבנו נלבי"ע ב- כי תמוז ה'תשי"ד לאחר התקף לב. רבבנו חי ופעל כ- 64 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. בהלווייתו ספד הגאון ר' יצחק - זאב סולובייצ'יק מבריסק ואמר: "היום נפטר אדם שהעולם היה עומד בזכותו". ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עליו

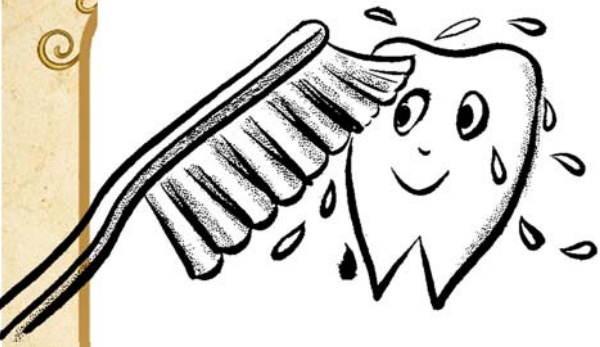
אמן!

מאמרותיו \ ספור על מרן רבנו רבי אברהם חיים נאה

זיע"א. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

היה זה בשנת ה'תרס"ה כשהרידב"ז שישב בצפת ביקר בירושלים. חכמי ירושלים הלכו לקבל את פניו. גם אביו של רבינו, הגאון הרב מנחם מנדל הלך ולקח עמו את בנו, רבינו שהיה אז כבן חמש עשרה בלבד והציגו בפני הרידב"ז כשהוא מספר על בנו, שיודע בעל פה את - המסכתות יבמות, חולין ונידה עם פירוש רש"י ותוספות. הוא ביקש מהרידב"ז לתהות על קנקנו. הגאון החל לבחון את הנער הצעיר, ונדהם מבקיאותו של הנער. הוא גילה בחור צעיר שיודע בעל פה שלוש מסכות עם רש"י ותוספות על - בורין. אז פנה אל אביו ואמר לו: "מחר בעז"ה חכמי ירושלים עומדים לערוך קבלת פנים בשבילי. באותו מעמד אי"ה אומר בפניהם פלפול תורני. אבקש ממך שמחר תגיע עם בנך". למחרת גדולי ירושלים הופיעו במקום בו התאחסן הרידב"ז. כשהופיע רבי מנחם מנדל עם בנו, ביקש הרידב"ז להביא כיסא גם לבחור הצעיר לתדהמת הנוכחים כשהם תוהים מדוע הצדיק מכבד בחור צעיר. הרידב"ז החל להשמיע פלפול תורני עמוק שנמשך כשעתיים רצופות. בסיומו, פנה אל הנוכחים ושאל: "האם יש למישהו השגה על דברי? אני מבקש, אל תהססו, תשמיעו את דבריכם". שתיקה רועמת. אין פוצה פה ומצפצף. הוא הביט בפני הנוכחים והבחין כי לבחור הצעיר חיים יש מה לומר, אך כפי הנראה הוא חושש להשמיע את דבריו בפניהם של גדולי ירושלים. פנה אליו הרידב"ז ואמר: "חיים, אני חש כי חפץ הנך לומר משהו. אנא השמע את דבריך". הבחור להפתעת הכל אמר: "יש לי השגה. אולם אני צריך להתרכז בטרם אשמיע אותה, אך כאן קשה לי להתרכז". הרידב"ז הורה לו להיכנס לחדר בו התאחסן. לאחר זמן קצר יצא הנער מהחדר והשמיע קושיא חזקה כשהוא מסתמך על דברי התוספות ביבמות. הקושיא ערערה את כל יסוד הפלפול עליו הסתמך הצדיק בדרשתו. הרידב"ז היה נרעש ונרגש וכן כל הגאונים שסבבו את הצדיק. הרידב"ז פנה אליו ואמר לו: "כרגע אין לי תשובה על קושייתך. עלי לחשוב על כך. תגיע לכאן מחר ואני בעז"ה אנסה למצוא תשובה". לאחר מכן פנה הרידב"ז לנוכחים ואמר: "נו?". כאומר, עתה אתם מבינים מדוע כיבדתי את הבחור הצעיר בנוכחותינו וביקשתי להביא כיסא עבורו?!

"ויקצוף משה על פקודי החיל" (לא, יד)

משה רבינו עליו השלום כעס על שרי החיל על שהחיו את הנשים שהחטיאו את בני ישראל, ומיד לאחר מכן נאמרה פרשת הכשרת כלי השלל על ידי אלעזר הכהן בשם משה רבינו. ומדוע לא אמרה משה רבינו בעצמו? כתב רש"י: לפי שבא משה לכלל כעס בא לכלל טעות, שנתעלמו ממנו הלכות הכשרת כלים.

מעשה שהתרחש אצל אברך בן תורה שקבע תור לרופא שיניים, על מנת להשתיל כתר באחת משיניו, פעולה הנחשבת כפשוטה, ואין בה שום סיכון מיוחד, אבל במקרה המדובר לא עבר הכל בשלום. הרופא הכין את הכתר להשתלה, וכשהכניס את הכתר לתוך פיו של האברך כדי 'להלבישו' על השן, החליק הכתר מהמכשיר בו היה תפוס, היישר אל תוך גרונו של האברך. הסכנה שבכך הייתה עצומה, שכן צידו האחד של הכתר הוא חד מאד, והחשש היה שאם אכן הכתר חדר אל הגרון בצידו זה, הוא עלול חלילה לקרוע את הוושט. רופא השיניים הבהיל את האברך אל בית החולים, ושם הכניסו אותו לצילום דחוף במחלקת הרנטגן. בנתיים הגיעו למקום כמה מחבריו של האברך, ששמעו של הסיפור הגיע לאזנם, ואחד מהם, כשהתוודע למחדל של רופא השיניים, סינן מפיו הצהרה ואמר, רק יסתיים הטיפול ואתבע את הרופא למשפט, ואראה לו עם מי יש לו עסק, ושאסור לו לזלזל באחריות שלו כרופא שיניים! בני המשפחה ממתנינים בדריכות ליד חדר הצילום, והנה יוצא הרופא, בפנים חמורות סבר, ואומר להם כדברים האלה: עשינו ליקירכם צילום מסועף, ולשמחתנו התברר שהכתר נפל אל הגרון לא בצידו המסוכן, ובעניין זה אין מה לחשוש, אבל, המשיך הרופא ואמר, אני רוצה לבשר לכם שבמהלך הצילום הרב תכליתי שעשינו, גילינו ממצא מדאיג אחר בגרון, בדמות גידול ממאיר המצוי בשלביו המאד ראשוניים, ולא היה שום סיכוי לגילוי אלמלא הצילום שעשינו עבור הכתר! גם האברך העיד שלא חש בכאבים כלשהם בגרונו, ולכן אין שום ספק שבעולם שהוא מצידו לא היה פונה לרופא בגין דבר זה, ברור אפוא שרק בזכותו של הצילום שנעשה בגרון, גילו את הגידול. הרופאים חוו את דעתם שבשלב התחלתי שכזה לא תהיה שום בעיה לנטרל את הגידול על ידי טיפולים כימותרפיים, ובכך להציל את חייו של האברך. ואכן, מיד לאחר מכן החלו בסדרת טיפולים, ובעזרת ה' הגידול הוסר לחלוטין. נהרהר מה קרה כאן. הרי ברור שעכשיו כל אחד יבוז למי שאיים לתבוע את רופא השיניים! קרובי המשפחה יגידו שלא יעז להגיש תביעה כזו, שהרי התברר שכל מה שקרה היה אך ורק לטובתו של יקירם! והנה, למרות שאיש אינו מטיל ספק בכך שהרופא אכן מעד ומעל בתפקידו, ולא השגיח דיו על הנעשה, אבל רק השם יתברך ידע שהטובה הגדולה ביותר שאפשר לעשות למען המטופל בשעה זו היא שהכתר יפול הישר אל תוך גרונו. כלומר, לא מדובר בטובה שבדיעבד, או במשהו שהיה עדיף שלא יקרה. לא ולא! לא היה דבר טוב יותר מאשר נפילתו של הכתר לתוך הגרון. בעיניים שלנו המציאות נראית הפוכה לחלוטין, ולכאורה קרה לאברך דבר גרוע מאד, אבל מי שמאמין בבורא עולם, ויודע שכל מה שהוא עושה, לטובה הוא עושה, ומאמין בכך בלב שלם, יש בכוחו להישאר רגוע ושלם גם בשיאו של האירוע. אפשר להגיע להרגשות אמיתיות אלו גם כשמדובר בצרות הכי גדולות, רח"ל, אבל העצה היעוצה היא להתחיל לעבוד על עצמנו ב'צרות קטנות', כגון אם קרה שאיחרנו לאוטובוס, או קבלנו מכה קטנה, לפחות במקרים אלה אפשר לחנך את הילדים שיביטו ויכירו בכוחו של ה' יתברך, שהוא הגורם לכל אלו, והכל לטובתנו. ואם נתחיל בדברים הקטנים, ונאמן את מחשבתנו לראות את יד ה' בכל דבר ודבר, נגיע עד מהרה למצב שבו לא תמוש האמונה מאיתנו גם במקרים אחרים, שלא יבואו על אף אחד מישראל. (לחנך בשמחה)

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.